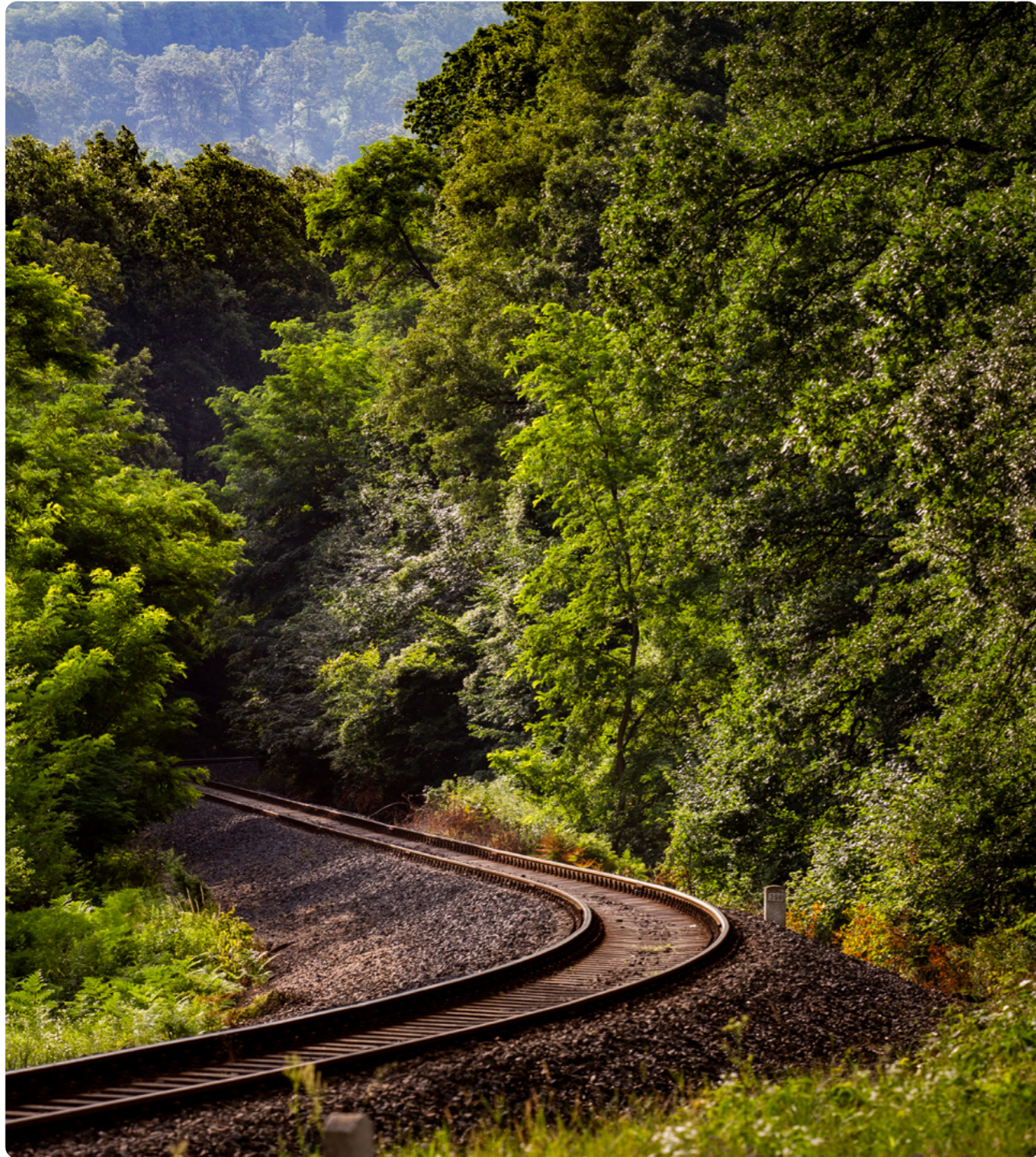

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

Úton a fenntarthatóság felé
ajánlás rendezvényszervezőknek

Tartalomjegyzék

Fenntarthatósági intézkedések koordinálása	4
Közösségi és biciklis közlekedés népszerűsítése	6
Lehetőségek a hulladék megelőzésére	8
Hogy a szelektív hulladékgyűjtés valóban sikeres legyen	10
A rendezvény területének megóvása	12
Fenntartható catering	14
Ingyenes ivóvíz és tudatos vízhasználat	17
Környezetbarát tisztítószer használata	18
Alapanyagok beszerzése	19
Káros környezeti hatások mérése	20

Készült: A Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Karának közreműködésével. 2021.

Szerzők: Szalai Marietta és Dominus Ákos

A kiadványban felsorolt intézkedések bevezetéséhez segítséget nyújtunk, vedd fel velünk a kapcsolatot a zoldekf@veszprembalaton2023.hu email címen!

Fenntarthatósági intézkedések koordinálása

A fenntarthatósági munkatárs szerepe

Szükséges a szervezeteknél egy olyan munkatárs, aki a fenntarthatósági szempontokat minden szervezeti alegységben képviselni tudja, ugyanakkor megfelelő ismeretekkel rendelkezik az adott alterületeken.

- Támogassa a szervezést végző kollégáit azzal, hogy monitorozza az általuk végzett feladatokat és javaslatokat tesz a fenntarthatósági szempontok érvényesítésére
- Az ő felelőssége, hogy a kitűzött fenntarthatósági célok (mint például a repohár-rendszer vagy a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése), ténylegesen megvalósuljanak.
- A rendezvényhez kapcsolódó hatások méréséhez szükséges adatokat összegyűjtse, azokat összehasonlítsa a korábbi évekkkel, és így mérje a bevezetett intézkedések hatékonyságát, valamint ezek alapján kijelölje a további fenntarthatósági intézkedések irányát.

Ki lehet ez a személy?

Mivel sok kisebb szervezetben egyedül a rendezvény főszervezőjének van teljes rálátása a szervezés egészére, ezért kézenfekvő, hogy ő maga lássa el a fenntarthatósági koordinációt. Azonban mivel neki nem minden esetben van ehhez kellő tájékozottsága, érdemes bevonni egy civil szervezeti munkatársat, vagy segítséget kérni más rendezvények szervezőitől.

Nagyobb rendezvények esetében mindenképpen szükséges egy dedikált munkatárs erre a feladatra. Külön alkalmazni valakit nem feltétlenül kell – a szervező csapaton belül is megtalálhatjuk a fenntarthatóság iránt leginkább elkötelezett munkatársat, akit felkérhetünk arra, hogy a szervezés egészét segítse fenntarthatóvá tenni.

Közösségi és biciklis közlekedés népszerűsítése

Általánosságban elmondhatjuk, hogy az események életében a látogatók utazása a legkörnyezetszennyezőbb tevékenység, ezért egy rendezvények az egyik legfontosabb feladata, hogy rábírja látogatóit, hogy válasszák az alternatív közlekedési eszközöket az autózás helyett.

Folytass intenzív kommunikációt, hogy minél többen válasszák a közösségi közlekedést, szervezz különjáratot! Adhatsz kedvezményeket azoknak, akik vállalják, hogy nem autóval jönnek.

Segíts a közönségnek kiválasztani a CO2 barát utazási formákat! Biztosíts hozzáférést egy CO2 kalkulátorhoz, vagy hasonlítsd össze a weboldalon a különböző modalitásokkal járó környezetterhelést.

A weboldalon tüntesd fel a közösségi eszközökkel való megközelíthetőséget és biztasd az embereket, hogy bátran jöjjenek kerékpárral, mert elegendő őrzött biciklitároló van a helyszínen.

Biztosítsd a kerékpártároló őrzését személyzeti felügyelettel vagy videó megfigyeléssel! Vond be kerékpáros szervezeteket a szolgáltatás kialakításába és üzemeltetésbe!

Vedd fel a kapcsolatot a vasúttársasággal és az autóbusz szolgáltatóval, hogy fel tudjanak készülni az esetlegesen megnövekedett érdeklődésre. A vontra 50%-os menettérti kedvezményt is kérhetsz a szolgáltatótól, így a teljes összeg felét kell fizetnie az utasoknak.

Ne a parkolási lehetőségek bővítésével próbálj úrrá lenni a közlekedési káoszon! Ezzel csak azt éred el, hogy még többen jöjjenek autóval. Előnyös, ha fizetősé teszed a

parkolást, viszont készülj rá, hogy ha ezt nem korlátozod szigorúan, akkor még többen fogják a helyiek által használt ingyenes helyeket elfoglalni.

Akadályozd meg a zöldterületeken való parkolást! Kérd a rendőrség segítségét a kritikus területek lezárásában és adj behajtási engedélyt a helyben lakóknak!

Készíts forgalomtechnikai terveket, hogy minél kevésbé zavarjuk a környéken lakók életét a megnövekedett forgalommal! Vond be a rendőröket a tervezésbe és a lebonyolításba! Ne félj lezárni területeket! Táblázz ki mindent alaposan! Gondoljunk azokra is, akik csak áthaladni szeretnének a

környéken és azokra is, akik kifejezetten a rendezvényre érkeznek.

A nemzetközi promócióban koncentrálj azokra, akik 500 km-es távon belül laknak! Ők kisebb eséllyel fognak repülőre ülni.

A közösségi közlekedési eszközök népszerűsítésének kiváló példája, amikor egy-egy programelem színesíti az utazást, így az élmény már az úton elkezdődik. pl: egy akusztikus koncert vagy egy szervezett beszélgetés a vonaton, kiállítás a vasútállomáson, podcast közvetítése a buszos út alatt.

Lehetőségek a hulladék megelőzésére

Ha többször használatos poharakat alkalmazol látványos mennyiségű hulladék keletkezését előzöd meg! A legkézenfekvőbb a mosható műanyagpohár – repohár –, de használhatsz üvegpoharat vagy fém bögrét is. A betétdíjas rendszer bevezetésével bőven ki tudod termelni a gyártási és mosási költségeket.

Kisebb eseményeken használj porcelán táányérokat! Ha nincs elegendő saját készleted, keress egy bérbeadó szolgáltatást!

A szívószálak ideje lejárt! Csak annak adj papír szívószálat, aki kifejezetten kéri! Tegyéél azért, hogy a vendéglátóhelyeken se kerüljön automatikusan minden pohárba!

Használd többször az arculati elemekkel ellátott dekorációs eszközöket! Ehhez Érdemes ritkábban cserélni az arculatot és dátum nélküli kreatívokat készíteni. A régi arculattal ellátott molinók és reklámtárgyak további hasznosítására keress olyan céget, amely fel tudja azokat dolgozni. Például hátizsáknak kiváló alapanyag a molinó.

Fontold meg, hogy valóban szükség van-e arra, hogy ajándéktárgyakat osztogass! Ha mégis úgy döntesz, hogy igen akkor csak olyan eszközöket adj a látogatóknak vagy vendégeidnek, amelyek sokszor használhatóak! Kerüld az alacsony minőségű termékeket, amelyek idejekorán a szemétkben végzik! A látogatók értékelik, ha a fenntarthatósági szempontok visszaköszönnek az ajándéktárgyakon.

Hogyan lehet sikeres szelektív hulladékgyűjtés valóban

Tervezés:

Tervezd meg a hulladékok útját! Az eseményre termékként való bekerülésüktől egészen a másodlagos nyersanyagként vagy hulladékként történő eltávolításukig.

Csökkentsd a csomagolástípusok számát! Ezzel egyszerűbbé és lényegesen gazdaságosabbá is válik a hulladékkezelés.

Előkészítés:

Írd elő a szerződéseket, hogy a vendéglátó partnerek számára kötelező a hulladékok szelektív gyűjtése! A szerződésben retorziók is kilátásba helyezhetők azok számára, akik nem tartják be a hulladékgazdálkodás szabályait.

Közepes vagy nagyobb rendezvényeken törekedj a hulladékgazdálkodás minél hangsúlyosabb gépesítésére! Olyan kukákat és konténereket válassz, amelyeket kukásautók tudnak üríteni! Egyeztess a helyi szolgáltatóval, hogy milyen eszközöket tudnak rendelkezésre bocsátani!

A hulladék elszállításának rendjéről a hulladék keletkezésének üteme alapján egyeztess a helyi elszállító partnerrel! A hulladékok elszállítása engedélyköteles tevékenység. Csak olyan céggel/partnerrel állapodj meg, akinek erre közvetlenül vagy egy alvállalkozón keresztül engedélye van!

Megvalósítás:

Úgy helyezd el a hulladékgyűjtő pontokat, hogy az esemény bármely pontjáról látható legyen legalább egy szett!

A hulladékgyűjtő edények feliratozásához használj messziről jól látható matricákat, színes ábrákkal, közérthető kulcsszavakkal! Próbáld olyan kulcsszavakat használni, amelyek több nyelven is érthetők!

Különböző típusú hulladékokhoz különböző színű zsákokat használj! Érdekes áttetsző zsákokat is használni, mivel ezekben látható a zsák tartalma.

Tarts rövid képzést vagy eligazítást a takarító személyzetnek! Kérd ki a véleményüket, hogy hol találkoznak nagy mennyiségű hasznosítható hulladékkal! Vélhetően említeni fognak olyan helyet is, amire a szervezők nem is gondoltak.

Kövessd figyelemmel a hulladék tisztaságát, és ha szennyezettséget tapasztalsz, rendezd át vagy feliratozd másképp a gyűjtőket! Ha a szelektíven gyűjtött hulladékba túl sok egyéb anyag kerül, akkor nem veszik át a feldolgozók.

A megvalósítás lépései

A rendezvény területének megóvása mindenki feladata, a szervező felelőssége

01

Minden érintett felé kommunikáljuk, hogy felelősséggel tartozik az általa használt terület épségéért. Szigorúan szankcionáljuk azokat, akik ezt nem veszik figyelembe. Készítsünk könnyen elérhető leírást, vagy más tájékoztató dokumentumot, ami felhívja erre a figyelmet.

02

Kerüljük a nehezen takarítható anyagok használatát (például glitter).

03

Érdemes előnyben részesíteni a burkolt felületeket a rendezvény helyszínének kiválasztásakor, elkerülendő a gyeplő növényzet kitaposása.

04

Gondoskodjunk elég időről és személyzetről, hogy a csikket egyenként összeszedhessék az esemény után. Adjunk mobil zsebhamutartót a látogatóknak, hogy minél kevesebb csikk kerüljön a földre.

05

Amit lehet, azt inkább vizes tartályokkal rögzítsünk. Ezzel elkerülhető a talaj fúrása és az ezzel járó esetleges rongálás.

06

A szennyvíz talajba juttatása szigorúan tilos! Készíts tervet a szennyvíz kezelésre. Nagyobb rendezvényen érdemes folyamatos műszaki ügyeletet kérni, hogy azonnal be lehessen avatkozni, ha szivárgás lépne fel. A szaniter eszközök rendszeres tisztítása elengedhetetlen.

07

Konzultáljunk kertészeti szakemberrel a terület helyreállításának legjobb módjáról. Várjuk meg a megfelelő időszakot a munkákra.

Fenntartható catering

Kínálj minél több helyi alapanyagból készült ételt! Nemcsak környezeti szempontból előnyös, de a közönség egyre gyakrabban kifejezetten keresi is mindazt, ami helyi.

Biztosíts változatos vegetáriánus és vegán kínálatot! Keress olyan partnert, akinek kifejezetten ez a profilja! Fogalmazd meg elvárásként minden étkeztető partnered felé, hogy kínáljanak húsmentes ételeket is!

Bánj takarékosan az étellel! Úgy állapítsd meg az adagokat, hogy minél kevesebb kerüljön a szemetesbe! A fogyasztható maradékot add át egy erre szakosodott civil szervezetnek, a lehető leghamarabb!

Ne használj eldobható műanyag táányérokot és evőeszközöket! Kisebb és biztonságosabb rendezvényeken használj mosható porcelánt és üveget. Ahol ez veszélyes lehet, ott papír és fa alapanyagút. Lebomló bioműanyagot csak ott használj, ahol a visszagyűjtés és a komposztálás is megoldott!

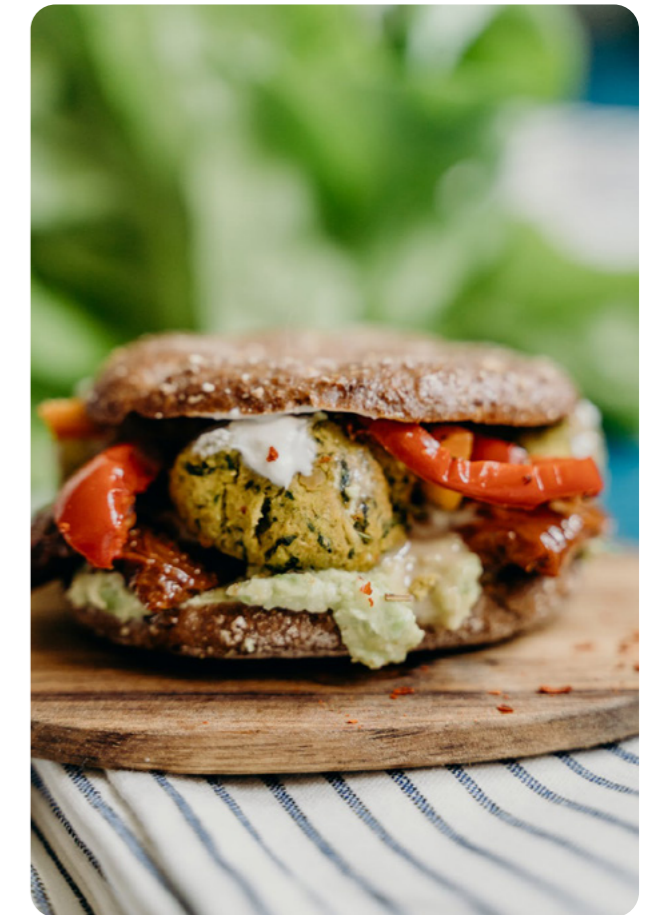
Ne használj eldobható műanyag poharakat! A mosható poharakat részesítsd előnyben! Bérelj, vagy gyártass saját arculattal ellátott eszközöket!

Kerüld az adagonként csomagolt szószokat! Használj utántölthető és nagy kiszerezéses termékeket!

A veszélyes hulladékok elszállítására köss megállapodást egy erre szakosodott vállalkozóval! Ide sorolható a fogyasztásra alkalmatlan ételmaradék és a használt sütőolaj. Gyűjtsd ezeket kifejezetten erre szolgáló hordókban, edényekben!

Ingyenes ivóvíz és tudatos vízhasználat

Tűzd ki célul a PET palackos víz betiltását! Készülj fel rá és teremtsd meg az alternatíva feltételeit! Ha még nem állsz rá készen, a PET palackok számát úgy is csökkentheted, hogy ingyenes ivóvizet biztosítasz a látogatóidnak.

Hívd fel a látogatók figyelmét arra, hogy hozzák magukkal a saját poharukat, kulacsukat, amit majd csapvízzel feltölthetnek! A helyszínen vásárolható logóval ellátott kulacs egy olyan sokszor használható termék, amit szeretnek a látogatók.

Az ingyenes csapvízhez jutás lehetőségét tüntesd fel a honlapon, social media felületein is!

Jelöld térképen az ingyenes ivóvízvételi pontokat, és a helyszínen is jelzéssel lásd el őket!

Folyamatosan ellenőrizd a csapvíz minőségét a biztonságos vízellátás megteremtése érdekében!

Használj víztakarékos WC-eket! Vezesd be a nyomógombos vízcsapok, illetve az olyan vízcsapok

használatát, amelyek meghatározott idő után automatikusan elzáródnak! Gondoskodj arról, hogy ne csöpögjenek a vízcsapok!

Hívd fel a látogatók figyelmét a víztakarékos zuhanyzásra, a vízpazarlás mellőzésére!

Környezetbarát tisztítószeres használata

A Magyarországon leginkább elterjedt környezetbarát minősítésű tisztítószeres az alábbi két védjegyet keresd!

EU Ecolabel: A környezetbarát termékek és szolgáltatások európai védjegy azzal a céllal jött létre, hogy ösztönözzék a vállalkozásokat a környezetbarát termékek és szolgáltatások piacra vitelére. Ez a címke garantálja a fogyasztóknak a termék kiváló környezeti tulajdonságait és a magas minőségét.

Környezetbarát termék: A címkével ellátott terméke kedvezőtlen környezeti hatásai jelentősen kisebbek, mint a hasonló célt szolgáló címke nélküli termékeké. A használatának lényege, hogy piaci előnyben részesülhessenek azok a termékek, melyek bizonyítottan kisebb mértékű terhelést jelentenek környezetükre, mint riválisaik (pl: újrahasznosított alapanyag, újratölthetőség, komposztálhatóság, csökkentett erőforrás felhasználás, nincs veszélyes anyag tartalma).

További védjegyek elérhetőek az alábbi linkeken:

<http://www.ecolabelindex.com/>

<https://www.gasztrohos.hu/vedjegyek>

Alapanyagok beszerzése

Az alapanyagok beszerzésekor is megtaláljuk azokat a védjegyeket, melyek segítenek eldönteni, hogy melyik termékek gyártása jár kevesebb környezetterheléssel.

Textil termékekre vonatkozó legelterjedtebb védjegyek:

Global Organic Textile Standard

Rendkívül szigorú minősítési rendszer, amely a környezetvédelmi, emberi, fair üzleti és versenyszempontokat egyaránt kontrollálja.

Oeko Tex Standard 100

A védjegy jelzi, hogy a termék megfelelt a szigorú biztonsági és minőségi előírásoknak. A jelzés által a fogyasztó biztos lehet abban, hogy a termék, egy teljesen biztonságos előállítási láncban jött létre.

Fair Trade

Az etikus gazdálkodás egyik fontos területe, amely méltányos árakon, tisztességes munkakörülmények között állít elő termékeket, az adott földrajzi területhez igazodva, lehetőség szerint minél jobban törekedve a fenntartható fejlődés elveire.

Papír termékekre vonatkozó legelterjedtebb védjegyek:

FSC

A címke és minősítési rendszer a faipari termékek vásárlóinak segítségével küzd egy felelősebb és fenntarthatóbb globális erdőgazdálkodásért.

PEFC

A tanúsítás igazolja, hogy a teljes ellátási láncban nyomon követhető módon biztosított a fenntartható kitermelés és előállítás fa- és papíripari termékekre vonatkozóan.

Káros környezeti hatások mérése

A környezeti hatások mérésénél a legelterjedtebb és egyben a legteljesebb mérési szempont a klímaváltozásra gyakorolt hatás mérése. Ezt általában CO₂ kibocsátás tonnájában szokás mérni. A legpontosabb értékhez úgy lehet jutni, ha a rendezvény megszervezése során felépült teljes értékláncot elemezzük. Ugyanakkor a legnagyobb szennyezőanyag-kibocsátással járó tevékenységek jól felmérhetők, így többnyire nagy pontossággal megbecsülhető a CO₂ kibocsátás. Ilyen, komoly kibocsátással járó tevékenységek például a közönség rendezvényre való utazásának a módja (közlekedési eszköz), a keletkezett hulladék mennyisége, az elhasznált elektromos energia vagy a vízfogyasztás.

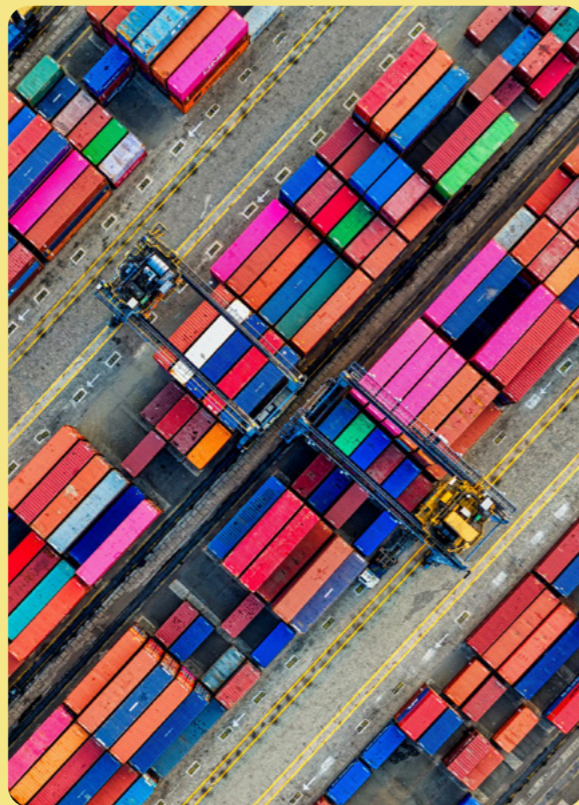
Az alábbiakban egy rövid ismertetőt találsz a módszerről:

Az utazási szokásokat legjobban szintén kérdőívvel tudjuk mérni, de tehetünk becsléseket a parkoló autók száma alapján is, vagy a közösségi közlekedési opciók kapacitásának ismeretében.

Az áram- és vízfogyasztást sok rendezvény eleve külön méri. Amennyiben nem, akkor tehetünk becsléseket egy rendezvényhelyszín egyhavi fogyasztása alapján (tehát az adott havi fogyasztást elosztjuk a hónap összes rendezvénynapjának a számával, és felszorozzuk annyival, ahány napos a mi rendezvényünk volt).

Az elszállított hulladék mennyiségét mindenképpen hulladéktípusonként kell rögzíteni. Ebben az elszállító partner lesz segítségünkre. Ha nem tonna vagy köbméter alapon számolunk el velük, hanem valamilyen egységáros módon (például fuvaronként vagy naponként), akkor is ragaszkodjunk a pontos, mérési jegyekkel vagy szállítólevelekkel történő adatszolgáltatáshoz.

Szintén jelentős kibocsátással jár a rendezvényen biztosított catering szolgáltatás, ezen belül is az itt fogyasztható ételek előállítása. Ezzel kapcsolatban a szolgáltatók tudnak pontos adatokat nyújtani.

Egy másik kritikus terület lehet, ha egy adott rendezvényre nagyobb mennyiségben gyártatunk eszközöket, kellékeket. Az ilyen beszerzések esetén a felhasznált anyagok súlya enged leginkább arra következtetni, hogy mennyi környezeti terheléssel járt az előállítás (például: 300 kg papír a programfüzetekhez, 180 kg molinó a hirdetésekhez). Ezeket a számokat is minden esetben a gyártó tudja nekünk megmondani.

Végezetül ne feledkezzünk el a szállítási távolságokról! Bár nehéz lenne minden egyes jármű esetében kimutatást végezni, de legalább a legnagyobb mennyiségeket megmozgató szolgáltatókat érdemes megkérdezni, hogy mennyi súlyt mozgattak meg milyen távolságról. / Példa: egy komplett színpadhoz szükséges 10 tonnás rakományt 250 kilométerről szállító cég összesen 1000 kilométert fuvaroz a kamionjával; és 10.000 tonnakilométernyi szállítással jár a tevékenysége. Ez mintegy fél tonna CO2 kibocsátást eredményez/.

Az adatok gyűjtése mellett fontos érv, hogy a környezet terhelése érdekében végzett erőfeszítéseket legjobban úgy tudjuk értékelni, ha összevetjük több év hasonló adatait egymással. Ha például azt látjuk, hogy az első évben a hulladéknak csak 15%-át sikerült hasznosítani, akkor megállapíthatjuk, hogy fejlesztenünk kell a hulladékgazdálkodási módszerünkön. Ha a következő évben ez az érték például 30%-ra ugrik, akkor biztosak lehetünk, hogy az elvégzett fejlesztések megfelelőek és eredményesek voltak.

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

EUROPEAN CAPITAL
OF CULTURE

PANNON EGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

Web / veszprembalaton2023.hu
Facebook / [veszprembalaton2023](https://www.facebook.com/veszprembalaton2023)
Instagram / [veszprembalaton2023](https://www.instagram.com/veszprembalaton2023)
Iroda / 8200 Veszprém, Óváros tér 26.